

[93. 12.]

VERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor de bovengenoemde ontwerpen van wet; uitgebragt in de zitting van den 19den Maart 1874.

Bij Koninklijke Boodschap van 16 December 1873 werden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden drie ontwerpen van wet tot bekrachtiging van credieten door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie geopend boven de Indische begrotingen voor 1871, 1872 en 1873. De overweging dezer wets-ontwerpen in de afdelingen der Kamer (1) heeft tot de volgende uitkomsten geleid.

§ 1. Op nieuw kwam bij deze gelegenheid in eenige afdelingen de werking der Indische comptabiliteitswet ter sprake. De credieten, waarvan alleen bij deze wets-ontwerpen bekrachtiging gevraagd wordt, beloopt de som van f 4 430 000,00. Een zeer groot gedeelte dezer som (f 3 455 000,00) strekt tot betaling der kosten van den oorlog tegen Atchin, en het laat zich verwachten, dat gedurende 1873 voor dat doel nog meer gelden blijken zullen te zijn uitgegeven, dan in dit ontwerp worden uitgedrukt. Doch die buitengewone omstandigheden van den oorlog daargelaten, blijft een bedrag van f 975 000 alleen ten behoeve van openbare werken. Vooral dit laatste cijfer gaf aanleiding om aan te dringen op zuinigheid en overleg bij de Indische Regering en tevens om den wensch uit te spreken, dat van het openen van credieten een spaarzamer gebruik moge worden gemaakt. Toen het eerste wets-ontwerp van dezen aard betrekkelijk de Indische begroting voor het dienstjaar 1867 bij de Kamer in behandeling kwam, werd van Regeringswege de verzekering gegeven, dat het openen van credieten niet dan in geval van noodzakelijkheid zoude plaats hebben. Zeker, in geval van buitengewone omstandigheden, van aardbeving of van watersnood bij voorbeeld, spreekt het van zelf, dat terstond gehandeld en geld uitgegeven moet worden, ook al had de begroting de opgekomen behoefte niet voorzien. Maar de nu sedert een zestal jaren ingediende wets-ontwerpen tot bekrachtiging van credieten zijn niet altijd het gevolg van dringende noodzakelijkheid geweest. Wordt, zoo vroeg men, de vaststelling der Indische begroting bij de wet op die wijze niet een min of meer ijdel vertoon? En blijkt niet meer en meer, dat zij, die van de comptabiliteitswet regelmaat in het beheer der Indische finantien te gemoet zagen, zich in hunne verwachting hebben bedrogen? Integendeel schijnt de verwarring toenemende. Het eene dienstjaar na het andere verstrijkt, en nog is de rekening van het dienstjaar 1867, het eerste, waarin de comptabiliteitswet werkte, niet ingediend. Men vroeg, of hare indiening erlangt te wachten is?

Hierbij werd nog een ander punt overwogen. De ordonantie van den Gouverneur-Generaal, waarbij de credieten worden geopend, vermeldt in het eerste wets-ontwerp (dienst 1871, n°. 2 der stukken), draagt de dagteekening van 29 December 1872. Was het niet mogelijk het wets-ontwerp,

(1) Daarbij waren tegenwoordig de heeren: Jonckbloet, de Jong, de Ruyter Zylker, Tak, Bredius, Dam, Blussé, Sandberg, Idzerda, Kien, Smidt, Blom, Godefroi, Mirandolle, Mees, van Eck, Rombach, Cremers, van Loon, van den Berch van Heemstede, Bergsma, van Kerkwijk, Schimmelpenninck van der Oije, van Reenen, van Zuijlen van Nyevelt, van Harinxma thoe Slooten, Mackay, Oldenhuis Gratama, Begram, Gevers Deynoot, Borret, Teding van Berkhout, Nierstrasz, van Zinnicq Bergmann, Messchert van Vollenhoven, Fabius, de Roo van Alderwerelt, Brouwer, Insinger, van Baar, Viruly Verbrugge, Verheijen, 's Jacob, Kappeyne van de Coppello, van Naamen van Eemnes en Kerens de Wijle.

eerst den 16den December 1873 ingediend, vroeger aan de Kamer in te zenden? Men merkte op, dat het ontwerp betreffende de dienst van 1873 reeds onder dezelfde dagteekening bij de Kamer aanhangig werd gemaakt en dus met betrekking tot die voordragt de bepaling van art. 31, alin. 2 der comptabiliteitswet, voorschrijvende: »Die credieten worden binnen den kortst mogelijken tijd aan de bekrachtiging der wet onderworpen —» stieter is nageleefd.

§ 2. Gelijk gezegd is, raken de wets-ontwerpen betreffende de dienstjaren 1871 en 1872 uitsluitend uitgaven voor openbare werken. Bijzonder trok de aandacht het eerste ontwerp. De toelichting (n°. 3 der stukken) zegt onder meer: »Reeds meermalen is melding gemaakt van den achterstand, op dat gebied ontstaan; de toestand was in de laatste jaren bij het onverwerkt blijven der toegestane fondsen, niet verbeterd; de directeur der openbare werken werd overstelp met aanvragen om voorziening, welke hij meende niet te mogen afwijzen. Werden reeds dien ten gevolge de grenzen, door de begroting gesteld, overschreden» enz. Deze redenering begreep men niet regt. Hoe kan het onverwerkt blijven van toegestane fondsen aanleiding geven tot het openen van credieten: er is immers juist door het onverwerkt blijven nog geld beschikbaar?

Maar voor een belangrijk deel, zegt de Memorie verder, is de overschrijding een gevolg van het gebruik door de hoofden van gewestelijk bestuur gemaakt van de bevoegdheid hun bij art. 16 der regelen van het administratief beheer (*Indisch Staatsblad* 1866, n°. 149) toegekend. Die bevoegdheid sluit in om »in niet te voorziene gevallen die het vragen van magtiging tot uitgaven niet toelaten» niet-temin uitgaven te gelasten. Het is derhalve de kennelijke bedoeling geweest, dat het gebruik maken van die bevoegdheid tot werkelijk onvoorziene gevallen beperkt blijven zou. Intusschen erkent de Regering zelf, dat het bedoelde art. 16 te ruim is toegepast en de contrôle in Indie tot dusver niet naauwkeurig is geweest. Met leedwezen werd dit opgemerkt en het wekte vooral bevreemding, dat de som, waarmede de begroting in Indie is overschreden, vrij wel overeenkomt met het bedrag, door de Regering en de Tweede Kamer van de oorspronkelijke begroting afgenomen. (1) Daarom werd met nadruk de wensch uitgesproken om te vernemen, welke uitgaven al zoo door het art. 16 werden gedekt. Men zou zelfs kunnen vragen, of bij zulk een onjuist gebruik van art. 16, de hoofden van het gewestelijk bestuur niet aansprakelijk zouden kunnen worden gesteld voor de uitgegeven gelden? Wanneer de Kamer eens meende harerzijds zulke uitgaven niet te mogen bekrachtigen, welke zouden dan naar het oordeel der Regering de gevolgen eener verwerping van het wets-ontwerp zijn? Men vroeg dit, omdat de comptabiliteitswet dit punt in het onzekere laat.

Artikel 13 der comptabiliteitswet bepaalt: »De dienst blijft open: tot den 31sten Maart van het jaar volgende op het dienstjaar, om de werken of gedeelten daarvan en de leverantien te volbrengen, die, volgens de verklaring van het hoofd der betrokken administratie, ten gevolge van buitengewone omstandigheden, in die verklaring te vermelden, niet vóór den laatsten December van het dienstjaar zijn afgeleverd.» Indien de Regering bovenstaande vragen beantwoordt, zoude men gaarne tevens vernemen, of aan deze wetsbepaling wel in ieder voorkomend geval naauwkeurig de hand wordt gehouden?

§ 3. De huur der stoomschepen, in de toelichting tot het wets-ontwerp betrekkelijk de dienst van 1873 vermeld (ongeveer f 1000 's maands), kwam in twee afdelingen zeer hoog voor. Men meende de Regering te moeten aansporen om eene behoorlijke zuinigheid in acht te nemen en

(1) Zie de Memorie van Toelichting en de zitting der Kamer van 25 October 1870.

Door de Kamer is toegestaan	f 4 843 500,00
In Indie zijn credieten geopend ten bedrage van	475 000,00
	f 5 318 500,00
De oorspronkelijke aanvraag uit Indie bedroeg	5 284 400,00
	derhalve is . . . . . f 34 100,00

in Indie uitgegeven zelfs boven de oorspronkelijke, door de Regering en de Kamer verminderde, aanvraag.

dit te meer, omdat latere chartepartijen tegen nog hooger en prijs schijnen gesloten te zijn.

Eindelijk werd door één lid in ééne afdeeling eenige inlichting gevraagd omtrent de redenen, waarom 10 stoombarkassen in Engeland gekocht zijn en de levering niet aan de binnenlandsche nijverheid gegund is. De vraag kwam ter sprake in de vergadering van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 16 Junij jl. De Minister van Kolonien erkende destijds, dat die vaartuigen hier te lande voor geringeren prijs verkrijgbaar waren, dan in Engeland, doch voegde er bij, dat de Hollandsche fabrikanten met de leverantie niet op den bepaalden tijd gereed konden zijn en dat dit de eenige reden was, waarom de bestelling aan de Engelsche industrie was gegund. Nu meende het bedoelde lid te weten, dat de firma NOLET te Schiedam had aangeboden ter bekwaamer tijd de barkassen te leveren en dat voor de helft van den Engelschen prijs. Misschien zou dit punt van regeringswege kunnen worden opgehelderd.

Alvorens haar Verslag te sluiten meende de Commissie van Rapporteurs, onder mededeeling van het verhandelde in de afdeelingen tot den Minister van Kolonien de volgende vragen te moeten rigten:

I. Is eerlang de indiening te verwachten van een wetsontwerp tot vaststelling der Indische rekening over het jaar 1867?

II. Tot welke doeleinden zijn ten laste van het dienstjaar 1871 door de hoofden van het gewestelijk bestuur gelden uitgegeven krachtens art. 16 der regelen van het administratief beheer (*Indisch Staatsblad* 1866, n°. 149)?

Onder mededeeling, dat Zijne Excellentie zich voorbehoudt op de verder in het Verslag vervatte opmerkingen nader schriftelijk te antwoorden, is op de beide vragen het volgende door den Minister van Kolonien geantwoord:

I. »In de Memorie van Toelichting tot de begrooting van Nederlandsch Indie voor het loopende jaar is er op gewezen, dat de Algemeene Rekenkamer in haar Verslag nopens de begrotingsrekening voor 1867 het bestaan heeft aangetoond van veelvuldige verschillen tusschen hare contrôle-registers en de boekingen der departementen, naar de oorzaken waarvan, in onderling overleg, een onderzoek wordt ingesteld.

Als eerste vrucht van dat onderzoek werd in de jongst verlopen maand van den Gouverneur-Generaal het bericht ontvangen, dat de verschillen in de cijfers der rekeningen van de departementen van *Oorlog* en *Marine* tot klaarheid waren gebracht, dat de ophelderingen betreffende de afdeelingen *Onderwijs* en *Waterstaat* binnen kort werden te gemoet gezien, maar dat het voor alsnog hoogst onzeker is, wanneer de overige departementen met bedoeld onderzoek gereed zullen komen.

Eene bepaalde toezegging omtrent het tijdstip, waarop een wets-ontwerp tot vaststelling der Indische rekening over 1867 zal worden ingediend, kan dus ook nu nog niet worden gedaan.

Bij meer dan ééne gelegenheid heeft de Minister reeds doen uitkomen hoezeer hij het betreurt, dat het wettelijk voorschrift tot nog toe onuitgevoerd is gebleven.

Wat dan ook door de Regering tot verbetering van dien toestand kan worden gedaan, wordt niet nagelaten; nog vóór de ontvangst van het bovengenoemde bericht is eene hernieuwde aansporing aan het Indisch bestuur gerigt en de persoonlijke medewerking van den Gouverneur-Generaal met ernst en nadruk ingeroepen tot beëindiging eener aangelegenheid, welke even spoedige als bevredigende oplossing ook door den Minister met ongeduld wordt te gemoet gezien."

II. »De krachtens art. 16 der regelen van het administratief beheer door de hoofden van gewestelijk bestuur ten laste van de 79ste en 81ste onderafdeelingen beschikbaar gestelde som van f 160 000, had voor ongeveer $\frac{2}{3}$ betrekking op »gewoon onderhoud en herstelling" en voor $\frac{1}{3}$ op »vernieuwing van gebouwen onder burgerlijk beheer." Tot meerdere specificatie stellen de Indische bescheiden niet in staat."

De Commissie van Rapporteurs meent met de mededeeling van het bovenstaande haar Verslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 18 Maart 1874.

DE RUITER ZYLKER.
MIRANDOLLE.
VAN KERKWIJK.
GEVERS DEYNOOT.
INSINGER.